

OPETTAMALLA OPPII

Antti Suvanto

Jatko-opiskelija, Tampereen yliopisto

Psykologi, psykoterapeutti

18.-19.1.2013

”OPETTAMALLA OPPII”

- **Kriittisrealistinen näkökulma ammattikasvatukseen**
- Psykoedukaatiomenetelmien kontribuutio yhteisöllisyyden oppimiseen osana ammatillista yleissivistystä

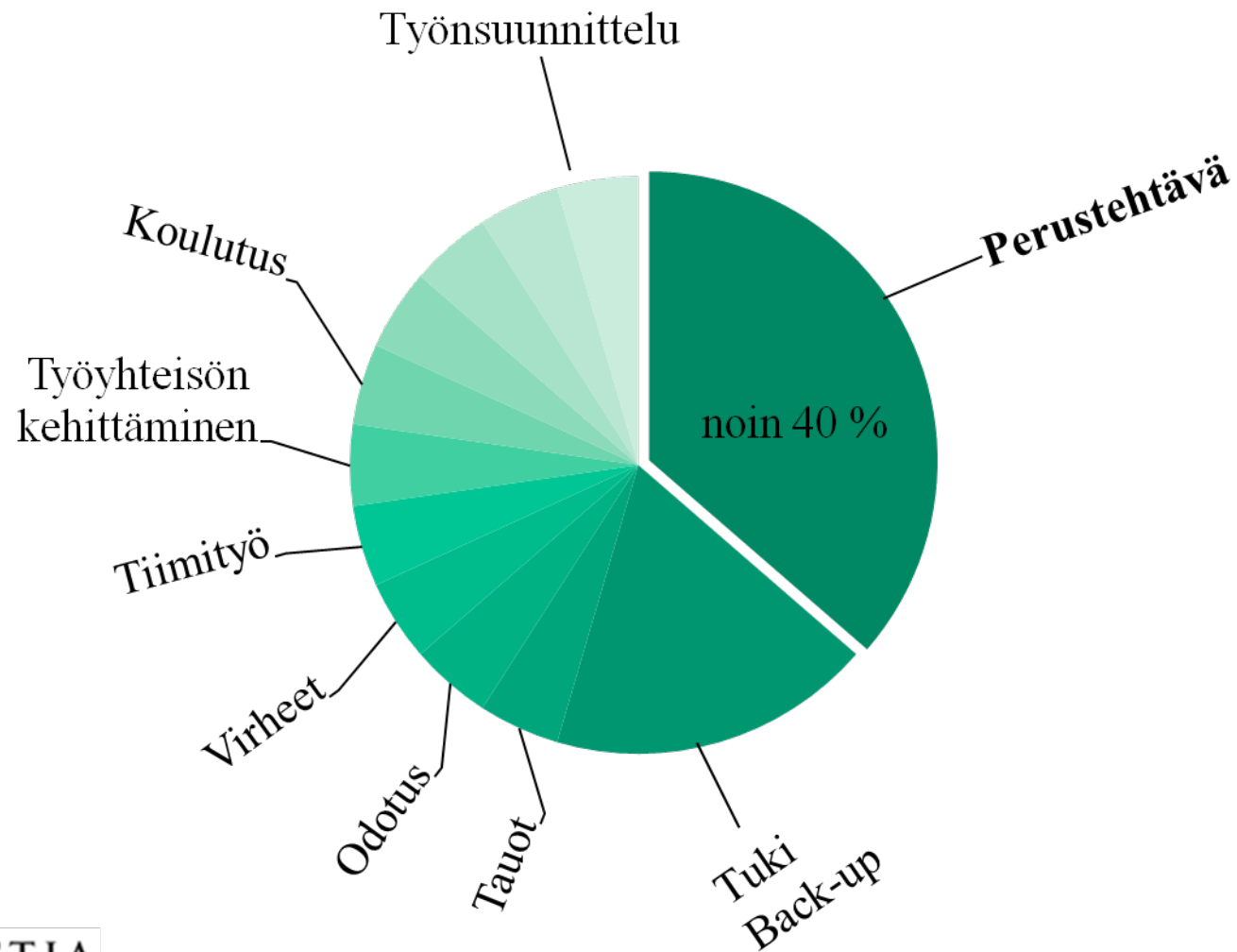
LÖYDÖKSET

- PBL-metodologia => yhteisöoppimisen perspektiivistä havaittu **epätyydyttäväksi ja epätarkoituksenmukaiseksi pedagogiseksi doktriiniksi**
- Opetuksen poisjättäminen ei ole ammattikasvatuksen työelämävelvoitteiden mukaista
- Oppilaitoksen tilintekovelvollisuus kohdistuu ennen muuta työelämän suuntaan
- ”**opiskelija-asiakas-suhdetta**” didaktisesti epäonnistunut

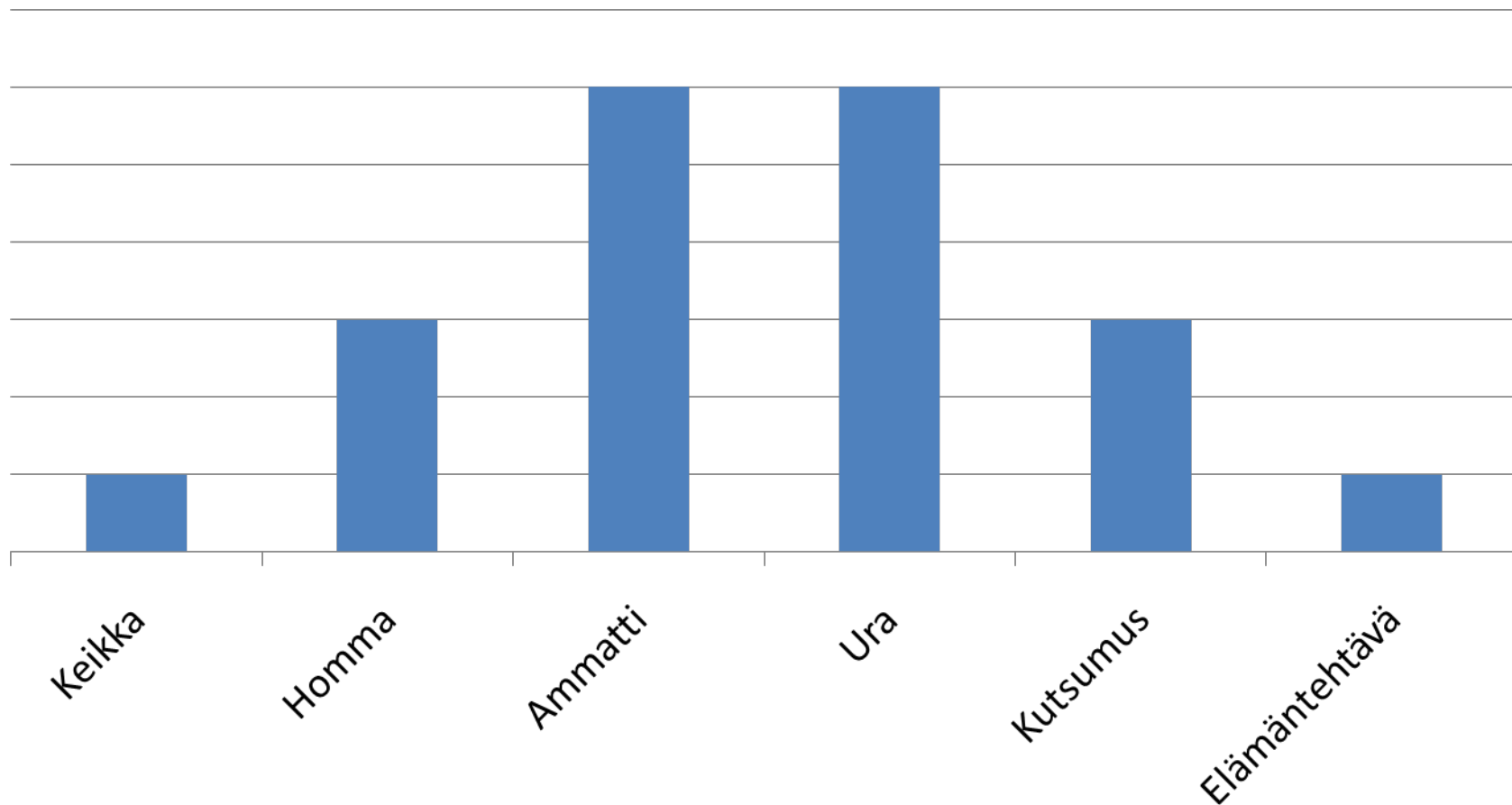
Originaliteetti ja tärkeys

- **Tapa implementoida haastattelututkimuksia**
=> uusi mahdollisuus laadulliseen työskentelyyn
- Kriittisyys ammattikasvatuksen viimeaikaisiin trendeihin tai ”boomeihin” =>
- **bisnesmallit, ”asiakaspalvelu”, eufemismi, konformismi, animismi, antropomorfismi**
- **PBL-metodi** => pintaoppiminen, oppimisen välttely tai sijaisoppimiseen
- **Yhteisöllisyyden oppiminen**
- Sivistys on sekä oppimista että opettamista.

MITÄ PALKKATYÖ ON ?

Työ voi olla:

Työprofiilit:

1. "keikka" (*interruption*) – välttelee
 - "keskeytyks"; välttämätön, häiritsevä tekijä jollekin tärkeämmälle, tarkoituksena on tulojen hankinta, keinot toissijaisia, vastuun välttelyä
2. "homma" (*job*) – löysä, irtonainen suhde
 - "tekeminen"; tavoitteena elanto, työ on helposti vaihdettavissa
3. "ammatti" (*occupation*) – huolehtii toteutuksen
 - "elinkeino"; työtä arvostetaan, sillä on tarkoitusta
4. "ura" (*career*) – sitoutuu
 - "henkilökohtainen elämänura"; tarkoitus on edetä, kehittää työtä ja ottaa lisää vastuuta
5. "kutsumus" (*vocation*) – omistautuu
 - "elämäntehtävä"; sisimmän itsen toteutus, toisten palveleminen
6. "elämäntehtävä" (*mission*) – vihkiytyy
 - "lähetystehtävä"; työlle omistaudutaan kokonaan, sen uskotaan ratkaisevasti hyödyttävän yhteiskuntaa;

Ammattikäsitteitä

KÄSITYS

1.tehtäväsidonnainen

2.yhteiskuntasidonnainen

3.yksilösidonnainen

KÄYTÄNNÖN ULOTTUVUUS

→ valintoja, toimeenpanoja,
lunastaa odotukset

→ asema yhteiskunnassa,
arvostus, maine

→ oma kehittyminen,
karriääri, turvallisuus

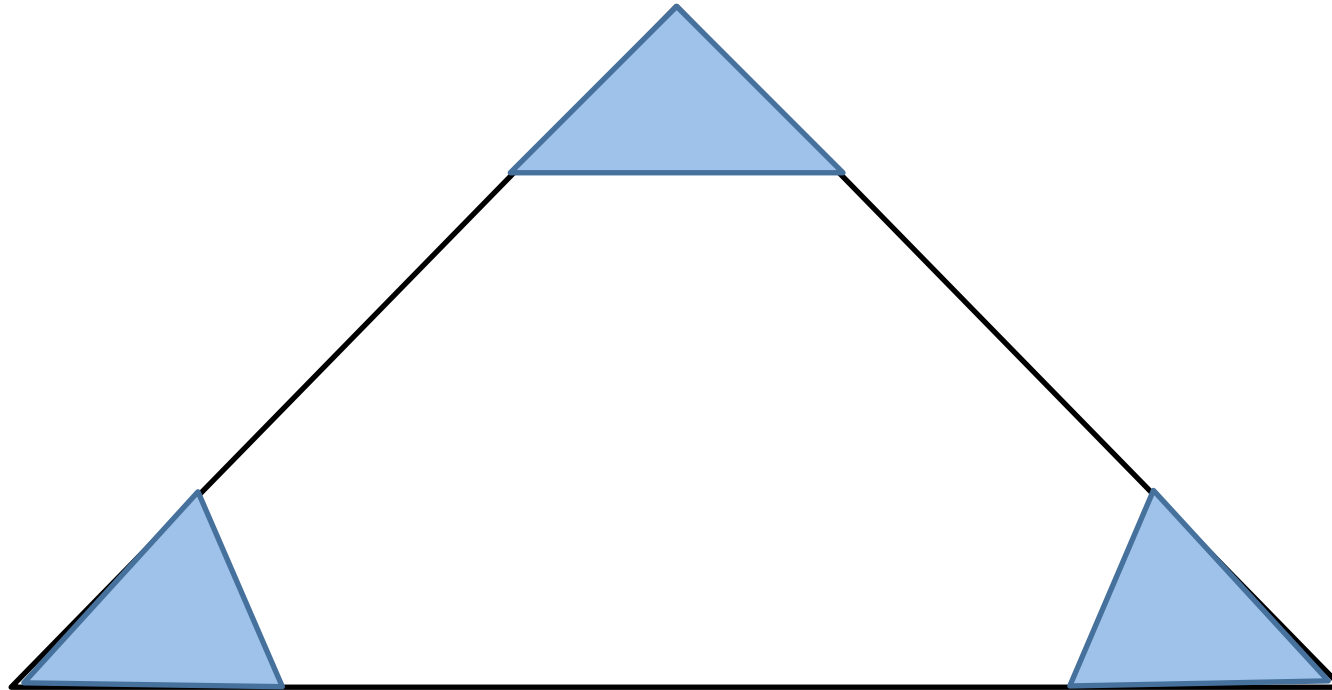
(Räsänen, 1994)

Ammattikäsityksiä

1. työ koostuu yksittäisistä suorituksista ja niitä koskevista päätöksistä, vaativuustaso on yleensä varsin matala
2. perustana on yhteiskunnallinen työnjakohierarkia ja tekninen kehitys
3. ammattikäsitys rakentuu subjektiivisesti elämänkaarijaksojen ja työkokemuksen pohjalle

FRUSTRAATIO

- turhauttaa
- vaitenolo tai ”ei!”
- rajat tai ”hylkää”

AUTTAA

- puolesta tekemistä
- suuri osallisuus
- ”pelastaa”

TUKEE

- hyväksi tekemistä
- neuvonta, ohjaus
- ”puoltaa”

4 oppimisprinsiippiä (G. Kimblen mukaan)

Oppiminen?

- **Oppia** (lat. *accipio*) tarkoittaa *omaksumista*; omaksua siis uusia tietoa ja taitoja, kuten yhteisötaitoja
- Kun ihminen oppii, hän siis omaksuu asioita ja valmiuksia, ja tällöin hän: **harjaantuu, kouliintuu, tottuu, rutinoituu**
- **Sisäistäminen** käsittää nämä kaikki neljä tendenssiä – ja lisäksi ”sulattelun” (assimilaatio, absorptio, tarttuminen). Pelkkä tiedon hankkiminen ei ole vielä näistä tae
- **Yhteisöllisyyteen harjaantuminen** on ”ammatillista varttumista”, siis kasvu- ja kypsyminenprosessi – siihen ei tulla ”itsestään” tai ”löytämällä”
- **Maturiteetti**, kypsyys, on kehityksellinen haaste; kypsyysvaiheessa henkilöllä yhdistyvät kokemus, viisaus, vastuunotto, luotettavuus ja pätevyys

Kimblen prinssiipit:

1. oppimisprosessi on suhteellisen **pysyvää** (ihminen oppii käyttämään äidinkieltään ilmaisuvälineenä)
2. voi **todentaa vastepotentiaalin** (response potentiality) (ihminen ilmentää toiminnassaan uutta oppia, esim. käyttää uutta kieltä)
3. **lujitettu käytänne** (reinforced practice) on tuloksena (suhteellista pysyvyyttä on muutoin vaikea todeta – erityisesti behavioristien kanta)
4. **käytännön vaikutukset** (practice) näkyvät mm. kykynä toistoon ja toisto taas vahvistaa oppimista

Kimblen prinssiipit => yhteisöllisyyden oppiminen?

- vakinaisuutta ja stabiliteettia
- yksilö ilmentää toiminnassaan yhteisöllisyyttä (puheessa ”me-muoto” yms.)
- luotettavuutta ja järkkymättömyyttä
- työhönsä harjaantunut yksilö on yhteisöllinen rutiineissakin ja menettelytavat ovat sopusoinnussa julkistettujen ideoiden ja kuvausten kanssa.

ERI TASOT:

- **I) ideat**, toiveet, optimismi, ideaalit, humanismi, haaveet, tarinat, visiot – myös pilvilinnat, sublimaatiot ja utopiat
- **K) koulun tosiot**: OPS, HOPS, tulosjohtaminen, asiakaspalvelu, PBL
- **T) työelämän realiteetit**; kompetenssi, sosiaalisuus, TES/VES, työsopimus, pelisäännöt, tiimit, työyhteisöt, työmarkkinat
- **AE) arkielämä**: käytännöt, tottumukset, rutiinit, reunaehdot – myös inhorealismi, tosikot, skepsis
- **ET) eksistentiaalinen tyhjiö**; tarkoituksettomuus, ahdistus – myös pahuus, fobiat ja painajaiset